

09-01-2014

Auteur: Fouad Tajjiou (Pensioenspecialist)

Internet consultatie Wet Pensioencommunicatie

1. Inleiding

Hoe sta ik er straks financieel voor na mijn pensionering? Een vraag die nog niet echt leeft in Nederland. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat het pensioenbewustzijn in Nederland laag is. De staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft een wet (voorontwerp van wet Pensioencommunicatie) ter consultatie aangeboden die er toe dient te leiden dat de pensioencommunicatie verbeterd wordt door beter aan te sluiten bij de wensen van de deelnemer. Hieronder volgen een aantal aanbevelingen en opmerkingen met betrekking tot het voorontwerp van de wet Pensioencommunicatie.

2. Aanbevelingen:

Pensioen is zorg van nu

Alledaagse gebeurtenissen zoals bijvoorbeeld ontslag, arbeidsongeschiktheid, overlijden en echtscheiding kunnen de pensioensituatie beïnvloeden. Ten onrechte leeft nu de veronderstelling dat pensioen een kopzorg voor later is. Doordring deelnemers meer van het feit dat pensioen een zorg voor alledag is i.p.v. een zorg voor de oudedag. Zo wordt de deelnemer pensioenintelligentie of op zijn minst pensioenintuïtie bijgebracht. Dat wil zeggen dat de deelnemer zelf gevoel krijgt voor gebeurtenissen die zijn pensioensituatie kunnen verslechteren.

Actievere plicht opsporing ongewenste pensioensituaties door pensioenuitvoerder

In plaats van algemene informatie te communiceren (pensioenresultaat en consequenties van gebeurtenissen) en te hopen dat de deelnemer acteert als een relevant feit zich voor doet, zouden pensioenuitvoerders ongewenste pensioensituaties moeten “opsporen”. Vervolgens kan de deelnemer gewezen worden waar de schoen wringt. Pensioengaten zijn er in alle soorten en maten. Het zou ondoenlijk zijn om deelnemers te pas en te onpas te benaderen bij iedere neerwaartse beweging van de pensioenaanspraken.

Wat uitvoerders wel zouden kunnen doen is actief zoeken naar riskante pensioensituaties. Naast informeren zou bij deze probleemgroepen gealarmeerd moeten worden.

Dit zou gerealiseerd kunnen worden door handig gebruik te maken van de gegevens van de deelnemer waar de uitvoerder reeds over beschikt. Deelnemers die tot een bepaald specifiek risicoprofiel kunnen dan communicatie op maat ontvangen.

Een hoog aantal dienstjaren in combinatie met een ontslag is een indicator dat er een gevaar bestaat voor het nabestaandenpensioen. Leg bij communicatie richting deze groep dan ook de nadruk op de luwte die ontstaat als gevolg van een nabestaandenpensioen op risicobasis. Zo hebben jonge deelnemers minder behoefte aan doorrekeningen van allerlei uittreedscenario's. Herinner jonge deelnemers juist heel nadrukkelijk op het aanmelden van een partner (niet GBA geregistreerde partner)

bij het pensioenfonds.

Zo zijn er tal van situaties waarbij deelnemers wakker geschud kunnen worden.

Pensioencommunicatie vanuit deelnemersperspectief gaat verder dan voldoen aan informatieplicht en eventuele mogelijkheden van deelnemers om consequenties van gebeurtenissen te simuleren.

Pensioencommunicatie vanuit deelnemersperspectief betekent dat de informatie die de pensioenuitvoerder heeft over de deelnemer en de kennis die de pensioenuitvoerder heeft over de daadwerkelijke pensioensituatie van de deelnemer optimaal in het voordeel van de deelnemer gebruikt worden.

Uitbreiding pensioencommunicatie met detail risicoanalyse van specifieke pensioenregeling

Pensioenbewustzijn is geen doel op zichzelf. Het doel van pensioenbewustzijn is voorkomen van pensioenpijn. Er zijn situaties waarbij de oorzaak hiervan in de pensioenregeling besloten ligt.

Belangrijk hierbij is dat de deelnemer een “had ik maar” gevoel bespaard blijft.

De huidige pensioencommunicatie richt zich vooral op

- Wat is de aanspraak
- Wat zijn consequenties van keuzes
- Wat zijn consequenties van gebeurtenissen

Eigenlijk zou je de vraag moeten omdraaien en afvragen wat het ergste scenario is dat de deelnemer kan overkomen gezien een bepaalde gebeurtenis of situatie. Uiteindelijk is dit toch wanneer mogelijkheden binnen de collectieve pensioenregeling niet (volledig) benut zijn doordat verzuimd is actie te ondernemen. Het gaat dan om situaties waarbij om aanspraak te verkrijgen / behouden acties vanuit de deelnemer noodzakelijk zijn. Zoals bijvoorbeeld het aanmelden van een partner om in aanmerking te kunnen komen voor partnerpensioen. Of het niet vrijwillig verzekeren voor een aanvullende partnerpensioen verzekering binnen het collectieve contract binnen de gestelde termijn, omdat de deelnemer zich niet realiseerde dat dit binnen bijvoorbeeld een half jaar na indiensttreding had moeten plaats vinden.

Dit vergt dat de pensioenuitvoerder ook vanuit een materie-inhoudelijke blik (kennis rondom de specifieke pensioenregeling) een risicoanalyse dient te maken waarbij bepalingen in het pensioenreglement waarbij actie van de deelnemer vereist is bij een bepaalde gebeurtenis allemaal helder in beeld worden gebracht. De volgende stap is om de deelnemers heel specifiek hierop te attenderen wanneer de gebeurtenis zich voordoet.

Immers veel zogenaamde risico's waarop het wetsvoorstel inspeelt zoals risico op achterwege blijven van de indexatie zijn risico's die buiten de invloedssfeer van de deelnemer liggen. Juist de luwten in pensioenaanspraken die het gevolg zijn van de specifieke pensioenregeling terwijl de deelnemer door een actie te ondernemen aanspraken had kunnen verhogen / behouden is een grote blinde vlek waarop in het wetsvoorstel niet wordt ingespeeld. Het gaat er juist om dat de deelnemer ziet wat gezien moet worden. Derhalve is een detail risico-analyse van de pensioenregeling gekoppeld aan een actievare

houding van de uitvoerder om deelnemers te attenderen en alarmeren een sterke aanbeveling.

3.Opmerkingen

Extra functionaliteit pensioenregister

Met betrekking tot de uitbreiding van het pensioenregister met extra functionaliteit zodat online een interactief totaaloverzicht wordt verkregen inclusief keuzemogelijkheden kan het volgende worden opgemerkt:

wanneer over verschillende pensioenfondsen heen de keuzes van de deelnemers in 1 tool gemaakt kunnen worden vereist dit een zeer generieke opzet van het pensioenregister waarbij het pensioenregister ook daadwerkelijk alle keuzes die binnen aanvullende pensioenregelingen voorkomen (ook de exoten) adequaat aan kan.

Koopkracht en risico's

Met betrekking tot koopkracht en risico's kan het volgende worden opgemerkt:

Het tonen van een optimistisch, verwacht en pessimistisch scenario kan het beste achterwege gelaten worden. Immers op deze manier krijgt de deelnemer maar liefst 3 scenario's te zien die uiteindelijk alle drie even nietszeggend zijn omdat het altijd koffiedik kijken blijft wat betreft de daadwerkelijke indexatie.

Een andere reden om niet met toekomstige indexatie scenario's te werken is het feit dat bij vaststelling van het toekomstig te bereiken pensioen uit wordt gegaan van het huidige pensioengevende salaris. Het geeft een scheef beeld als enerzijds de pensioenaanspraken met maar liefst 3 scenario's geïndexeerd worden terwijl dit wordt afgezet tegen een salaris waarin geen carrièreontwikkeling is meegenomen.

UPO

Wat betreft het louter tonen van reeds opgebouwde aanspraken op het UPO kan het volgende worden opgemerkt:

De tot aan het moment van informatieverstopping reeds opgebouwde pensioenaanspraken is een nietszeggend gegeven. De hoofdvraag wat is mijn pensioeninkomen straks wordt hiermee niet beantwoord.

Tevens is het zo dat het UPO dan een verplicht communicatiemiddel is waaruit niet de benodigde informatie gehaald kan worden. Op het moment dat iemand toch al de moeite neemt een blik op het UPO te werpen is dat een mooie gelegenheid om de deelnemer compleet te informeren. Indien de totaal te verwachten aanspraken alleen op het pensioenregister staan dan heeft het UPO geen enkele toegevoegde waarde meer. Dan zou de uitvoerder louter verplicht de deelnemer moeten informeren dat de pensioenaanspraken op het pensioenregister terug te vinden zijn.

Het verdient de aanbeveling om op het UPO juist wel toekomstige aanspraken te tonen. Echter, in plaats van het huidige uitgebreide UPO dat volgens onderzoek nog minder begrijpelijk is dan een medicijnbijsluiting, kan men het UPO het beste transformeren tot een mini-UPO (heel kernachtig wordt in het mini-UPO aangegeven wat de netto pensioenaanspraak is bij pensionering, wat de netto nabestaandenpensioen aanspraak is bij overlijden na pensionering en wat de netto nabestaandenpensioen aanspraak is bij overlijden tijdens dienstverband. Voor overige zaken wordt doorverwezen naar het pensioenregister)

Inzicht of pensioen straks toereikend is

Wat betreft het uitbreiden van het pensioenregister met inzicht of het pensioenbedrag straks toereikend is, kan het volgende worden opgemerkt:

Of het toekomstige pensioenbedrag toereikend is, hangt teveel af van omstandigheden waar iemand op dit moment nog geen zicht op kan hebben. Daarbij valt te denken aan eventuele woonlasten, studiekosten voor nog studerende kinderen, alimentatie voor een toekomstige ex-partner en erfenissen. Beter is het om het pensioen in een vervangingswaarde te tonen waarbij het toekomstig pensioen, vermeerderd met de AOW wordt afgezet tegenover het huidige salaris van de deelnemer.